
Edina BEĆIREVIĆ¹

Pojmovnik torture²
Thomas Plate i Andrea Darvi

A Torture Glossary
Thomas Plate and Andrea Darvi

Već nakon prvih nekoliko rečenica ovaj tekst zvuči poput priručnika za mučitelje. Oslobođen je svih emocija i moralnih sudova o vrstama mučenja, ali hladnokrvno nabranje tehnika torture, koje u početku može i iritirati čitaoca, zapravo je najbolji način da se pristupi klasifikaciji i informiranju o užasima koje su politički zatvorenici preživjeli sedamdeset godina u Južnoj Americi, Africi i Bliskom istoku.

U knjizi je korišten metod intervjuja, a izvori su uglavnom bivši zatvorenici, koji su dobili status političkih azilanata u Americi. Autori u uvodu naglašavaju da je «druga strana priče» uglavnom izostala i da imaju svega nekoliko intervjuja sa bivšim agentima tajnih policija iz zemalja spomenutog regiona. Ovi intervjui su urađeni 1979. i 1980. godine, kako autori kažu, u veoma napetim uslovima, jer su oni koji su preživjeli torture još uvijek živjeli u strahu, a policijski agenti, koji su pobjegli i koji žive dovoljno dugo da ispričaju svoju stranu priče, su rijetki.

Iako se poglavlje, čiji prijevod objavljujemo, odnosi na sedamdesete, duga povijest tortura nas uči da su metode tortura slične kako u komparaciji sa opresivnim režimima širom svijeta koji su prethodili ovom periodu,

¹ Asistent na Fakultetu kriminalističkih nauka u Sarajevu

² Naslov originala: *A Torture Glossary*, poglavlje knjige "Secret Police: the inside story of a network of terror" (Tajna policija: priča s unutrašnje strane mreže terora) Doubleday & Company, inc. Garden City, New York, 1981, str. 322-335

tako sa periodom koji smo upoznali nakon sedamdesetih. Analizom transkripta svjedočenja žrtava rata na području bivše Jugoslavije na Međunarodnom krivičnom tribunalu u Hagu, ovaj Pojmovnik bi, na užas civiliziranog svijeta, mogao biti «obogaćen» za dodatne načine tortura. Da od ovih tehnika nije oslobođen ni demokratski zapadni svijet, pokazale su fotografije iz američkog vojnog zatvora Guantanamo na Kubi, na kojima se jasno vidi kako zatvorenici kleče svezanih ruku i nogu, okrenuti prema zidu sa crnim kapuljačama preko glave.. Da li su zatvorenici iza zatvorskih zidova izloženi dodatnim toturama međunarodne organizacije za ljudska prava još uvijek ne mogu saznati zbog toga što američka vlada odbija da se obaveže na poštivanje Ženevskih konvencija i da zarobljenim talibanskim borcima dodijeli status ratnih zarobljenika.

Definicija torture se konstantno razvija jer sporazumi o ljudskim pravima torturu veoma široko definiraju. Zadatak interpretacije definicije u praksi uglavnom imaju nevladine agencije, koje štite ljudska prava. Ove monitoring agencije, kao i nacionalni sudovi donose odluke kojima se pojašnjava i razvija interpretacija pojma torture. Tako se za međunarodne sporazume o ljudskim pravima kaže da su «živi instrumenti-koji se vremenom razvijaju».³

No, najčešće citirana definicija torture je ona iz “UN Konvencije protiv torture i drugih okrutnih, nečovječnih i ponižavajućih postupanja ili kažnjavanja” iz 1984. godine. U članu 1. konvencije se kaže da “tortura označava svaki akt kojim se jednoj osobi namjerno nanosi bol ili teška tjelesna ili duševna patnja da bi se od te osobe ili neke treće osobe dobile obavijesti ili priznanja ili da bi se ta osoba kaznila za djelo što ga je ona ili neka treća osoba počinila ili za čije je izvršenje osumnjičena, da bi se ta osoba zastrašila ili da bi se na nju izvršio pritisak, ili zbog bilo kojega drugog razloga utemeljenom na bilo kojem obliku diskriminacije, ako ta bol ili te patnje nanosi službena osoba ili bilo koja druga osoba koja djeluje u službenom svojstvu ili na njezin poticaj ili s njezinim izričitim ili prećutnim pristankom. Taj se izraz ne odnosi na bol ili patnje koje su posljedica isključivo zakonskih sankcija, neodvojivih od tih sankcija, ili koje te sankcije uzrokuju.”⁴

Prema podacima Amnesty International-a devedeset zemalja još uvijek sistematski primjenjuju torturu. Osnovna karakteristika torture jeste da je to integralni dio institucionalne strukture mnogih država. Savremeni ratovi, ali i povijest, uče nas da torturama nisu skloni samo autokratski

³ Vidi: <http://www.amnesty.org.uk/torture/definition.html>

⁴ Vidi: http://www.ohro.ba/Pravna_osnova/Ostali_instrumenti.htm

režimi, već da ih često prakticiraju i revolucionarni pokreti u borbi protiv vlasti. Istraživanje urađeno za ovu knjigu ograničeno je na Južnu Ameriku, Afriku i Bliski istok, međutim, tortura ne poznaje geografske granice i u različitim intenzitetima primjenjuje se u svim dijelovima svijeta. Korisnici torture se obično klasificiraju u tri grupe:

U autokratskim režimima tortura je instrument kreiranja atmosfere straha i uništavanja opoziciji i demokratski nastrojenih grupa.

U periodu rata tortura se koristi kao strategija da se dobije premoć i uspostavi kontrola nad osvojenim teritorijama, a žrtve su opozicione grupe, etničke i religijske manjine.

U novim demokratskim režimima korištenje torture je stara navika iz autokratskih režima i uglavnom je prakticiraju pojedinci u policiji i vojsci.⁵

Tortura je jedan od najšokantnijih načina kršenja ljudskih prava. Aktivisti za ljudska prava ističu da korištenje torture za cilj ima uništavanje ljudskog dostojanstva, što žrtvama koje prežive torturu otežava nastavak normalnog života.

Tehnike torture u navedenom poglavlju su klasificirane po načinu izvođenja torture, i uključuju kako fizičke, tako i psihološke metode. Efekti torture se pak ne mogu na takav način klasificirati, jer posljedice na žrtvu nikada nemaju ekskluzivno fizičke ili psihološke efekte. Trauma i stres prouzrokovani torturom su toliko duboki i načini na koje se žrtve suočavaju sa postraumatskim periodom su inspirisali razvoj nove grane psihologije, koja se bavi psihološkim posljedicama tortura.⁶

Iako se torture, dakle, provode u svim dijelovima svijeta, metode i tehnike tortura su slične i nisu u vezi sa geografskim proksimitetom. Povijest ove užasne prakse duga je koliko i korijeni ljudskog zla, ali je dvadeseto stoljeće poznato po epidemiji torture širom svijeta. U tom kontekstu će i prijevod poglavlja knjige koja je objavljene 1981. godine na žalost biti veoma akuelan.

⁵ Vidi http://acet.cybernet.bg/torture_.htm

⁶ Ljekari iz zapadnoevropski zemalja su 1973.godine razvili program za tretman žrtava torture. International Rehabilitation Council for Torture Victims (IRCT-Međunarodni savjet za rehabilitaciju žrtava torture).

Neke opće tehnike mučenja

(Ove tehnike tajne policijske snage koriste prilikom najokrutnijih formi istraga i represija. Informacije za ovaj tekst crpljene su iz rezultata anketa rađenih sa bivšim političkim zatvorenicima iz perioda sedamdesetih i ranih osamdesetih.)

Analne torture

Razni instrumenti se odvojeno stavljaju u anus da bi se proizveo intenzivan fizički bol i osjećaj poniženja kod žrtve. Instrumenti koji su korišteni u ovu svrhu su: slomljena boca, slomljena igla, ugrijana željezna šipka, štap. U žrtvu se insertira *crijevo* kroz koje teče voda pod veoma visokim pritiskom. Voda može biti na stepenu ključanja.

Tehnike premlaćivanja

Varijacije (Navedene žargone koristili su i mučitelji i mučeni): Ruke i stopala zatvorenika su vezane, i onda se veoma tvrdi komad drveta ili duga šipka od metala stave između koljena, tako da se zatvorenik ne može okrenuti ni lijevo ni desno. U tom položaju u kojem se ne može pomjeriti, zatvorenik se tuče. *“The Jap Method” (“Japanski metod”)*: Ruke i noge zatvorenika su povezane i kolac je smješten između čvorova. Stražari tako podignu zatvorenika za kolac; ili oba kraja kolca stave na sto tako da zatvorenik visi između stolova poput kostura. Za pojačan efekat, na kolac se može dodati kotur i u smjeru kazaljke na satu sinhronizirati premlaćivanje: zatvorenik će se ljuljati poput klatna od jednog para mučitelja do drugog, prvo da bi primio pljusak udaraca kundakom, da bi onda bio izložen žestokom kandžijanju, sve dok udarci s obje strane ne postanu bezumno usklađeni, poput otkucaja sata. *“Palm Torture”*: Također poznata i kao *el telephono* (telefon) ili *golpes de sampana* (zvonjava); dlanovi mučitelja se koriste kao činele za udarce po ušima žrtve. Udarci započinju mehko, da bi se intenzitet i broj udaraca povećavali. U najgorem trenutku, uši se udaraju sa takvom snagom da počnu da krvare. Gluhoća je često posljedica ove tehnike mučenja, kao i gubitak balansa i hronično klimanje glavom, ako je zbog pretrpljenih potresa došlo do oštećenja kanala uha. *“The San Juanico Bridge”*: Žrtvi će biti naređeno da legne u najčudniju poziciju- sa stopalima na jednom krevetu i glavom na drugom, tako da ostatak njegovog tijela ostane u vazduhu. Potom, kad god se desi da mu tijelo padne ili se savije, biće surovo kažnjen šamarima i udarcima nogom. Na Filipinima, na primjer, ovu tehniku je inspirisao most koji je konstruirala vojna hunta, a koji povezuje ostrva Samar i Leyte. *«Čajanka»*: Grupa stražara ulazi u ćeliju i tuče zatvorenike koristeći pesnice i palice. U drugoj verziji ove tehnike, na zatvorenike se motri i naređeno im je da ostanu stojeći u uglovima svojih ćelija, ponekad na jednoj nozi. U tom položaju zatvorenik se tuče.

Tortura cigaretama

Zapaljena cigareta prisloni se na neki dio tijela žrtve - ruke, grudi, lice itd.

Varijacije: Upaljačem za cigarete (ili plinskim plamenom) se dotiču različiti dijelovi tijela, posebno stopala (eventualno se zapale). Plamen upaljača se koristi da se zapale genitalije i stidne dlake.

Hladne torture

Žrtve su smještene u veoma hladne sobe, koje su zatvorenici širom svijeta opisali kao "hladne ćelije", "hladne sobe", "rashlađene sobe", "ćelije frižideri", itd. Neki zatvorenici spominju da su se za rashlađivanje soba koristili klima uređaji.

Varijacije: Sasvim lagano obučenog zatvorenika ispituje se u veoma hladnoj sobi. Zatvorenik bez odjeće, na temperaturi ispod nule natjeran je da sjedi na blokovima leda. Nagog zatvorenika zalijevaju vodom na temperaturi ispod nule. Zatvorenik se gurne u kadu punu ledene vode i natjera se da se tušira veoma hladnom vodom.

Zatvor

Pored očiglednog - zatvaranje u uskoj, prenapučenoj ćeliji - zatvorenici opisuju da su natjerani da uđu u ekstremno male sobe korištene posebno za torture, ili da ih se natjera da se veru u ćelijama poput kutija koje su jedva dovoljne da se u njima sjedi.

Varijacije: Koriste se "specijalne kabine", koje su manje od telefonskih kabina - jedva dovoljno velike da u njima sjedi jedna osoba. Zatvorenik se ostavi bez bilo kakve hrane, ponekad po nekoliko dana. Zatvorenici kažu da kutije nisu dovoljno velike da se u njima stoji ili da se napravi bilo kakav pokret. U tropskim klimama kabine su do pola ukopane u zemlju, tako da se vrućina iz zemlje prenosi na kabine, koje praktično postaju vruće kao rerne. Zatvorenik se smjesti u "drvene kutije", dovoljno velike samo za ljudsko tijelo, te se postavi u položaj pod uglom koji izaziva vrtoglavicu; mučitelji onda kutiju udaraju palicama, tako da drvena kutija postaje bubanj. Ova tortura ne ostavlja vidljivih fizičkih ožiljaka, ali je gluhoća najčešća posljedica.

Uskraćivanje sna

Zatvorenicima može biti uskraćen san od određenog broja sati do petnaest dana, nekad čak i duže.

Varijacije: Svjetla se drže upaljena u zatvoreničkoj ćeliji tokom noći, tako da bi se zatvorenik spriječio da spava. Na žrtvu se prosipa hladna voda da bi je se spriječilo da spava.

Torture psima

Psi se koriste da uplaše i napadnu žrtvu. Ponekad se psi koriste da bi se počinili akti seksualnog iskorištavanja zatvorenika. Prema izvještaju Ujedinjenih nacija, u jednoj latinoameričkoj zemlji, postoji centar za mučenje u kojem se psi treniraju samo za ovu aktivnost. Jedna zatvorenica u latinoameričkoj zemlji svjedočila je da su je podizali za kosu sve dok joj joj stopala nisu bila u zraku. Onda su stražari oslobodili pse iz kaveza. Počeli su vrebati ispod nje lajući prijeteći. Ona se onesvijestila ali su je vratili svijesti. Ubrzo nakon toga, stražari su je spustili na pod. Tu su je psi napali.

Torture drogom

Za torture se najčešće koriste moćne, umirujuće neuroleptične droge. One koje se najviše koriste su: aminazin, haloperidol, triflazin, inzulin i sulfazin. Druge droge koje su korištene na političkim zatovrenicima su tizertsin, sanapax, etaperazin, phrenolong, trisedil, mazjeptil, seduksin, i motiden-depo. Ove droge se daju u različitim formama: šprice za injekcije, rastopine u pitkim tečnostima, i u formi tableta. Ove droge se legitimno koriste u tretmanu osoba koje pate od psihijatrijskih poremećaja, i njihova upotreba mora biti pažljivo regulirana. Ovi trankvilizatori su dizajnirani da tretiraju specifične poremećaje i kada ih koriste osobe koje ne pate od specifičnih poremećaja mogu izazvati velika oštećenja. Neke posljedice nepravilnog korištenja ovih droga su bolesti kože, krvi, poremećaji pigmentacije, izuzetna osjetljivost očiju na svjetlo, gubitak ili pretjerani dobitak na težini, suhoća usta, opadanje krvnog pritiska i žutica. Drastična posljedica je takozvana Parkinsonova bolest, koja uključuje rigidnost muskulature, pomanjkanje i usporenost tjelesnih pokreta, i konstantnu želju za promjenom tjelesnog položaja. I dok je sulphazin nekad korišten u nekim zemljama za tretman šizofrenije i druge duševne poremećaje, u većini zemalja je zabranjen-osim u rukama tajne policije, zbog toga što je zapaženo da prouzrokuje tako intenzivnu groznicu da je pacijent tri dana onesposobljen nakon samo jedne injekcije. *Terapija inzulinskim šokom* podrazumijeva povećanje doze inzulina tokom nekoliko dana dok pacijent ne dospije u stanje šoka i "hipoglikemične kome". Ostali narkotici korišteni da se iznude priznanja su morfij i sodium pentotal. Pacijenti ovaj posljednji opisuju kao "serum istine". Morfij se koristi tako da simptomi apstinencije "pacijenta" navedu na priznanje.

Električni šok

Električni šok je jedna od najčešće korištenih tehnika torture tajne policije u velikom broju zemalja. Električni šok je jednostavan za upotrebu i često proizvodi trenutačne rezultate (npr. akutni bol koji rezultira priznanjem). Neke vrste sprava za električni šok su minijaturnog pakovanja i mogu se

odnijeti i u kuću žrtve ili na njeno radno mjesto. Tako, dok osumnjičeni sjedi na sofa, ispitivač jednostavno uključi kabl aparata u zidnu utičnicu.

Varijacije: Cranker dynamo (Nepredvidivi generator): elektrode su postavljene na razne dijelove tijela. Za muškarce zatvorenike jedna elektroda je obično postavljena na penis, a druga na kažiprst. Kada se nepredvidivi generator upali, strujni udari koji potresaju tijelo se pojavljuju u mahovima od veoma niske voltaže sve do devedeset volti. Uobičajena doza: pet uzastopnih potresa od kojih svaki traje po minutu. *“Dragon Chair”* (*Zmajeva stolica*): vrsta metalne ploče koja se koristi za upravljanje električnim šokom. *“The Machine”* (*Mašina*): zatvorenici iz jedne latinoameričke zemlje su je opisali kao vrstu “pelene”. U jednoj prilici, pod ispod zatvorenika- koji su bili obješeni na užad sa pričvršćenim “pelenama”, namočen je i prekriven sa zrnima kristalne krupne soli, tako da kada je žrtva pokušala da spusti stopala na pod, struja je uzemljena i električni šok aktiviran. *“Parilla”*: “Djevojka”, kako je naziv ove metode, proizvodi električni šok na sljedeći način: zatvorenik je svezan za metalni krevet i struja se aplicira na tijelo tokom sesija koje traju i do dva sata. U jednoj sesiji električnog šoka, zatvorenik je bio potopljen u buretu veoma zagrijanog ulja, a onda polegnut na krevet da bi primio električne šokove; nakon što je izgubio svijest, spušten je u kadu ledene vode da bi došao svijesti.

Falanga

Veoma proširena tehnika torture, “falanga” je prolongirano batinanje sa štapovima i drugim tupim pomagalicama, a nekada samo s rukama.

Torture prstiju

Varijacije: Stave se olovke između prstiju žrtve, i onda mu se stežu ruke. Ruke su čvrsto povezane i igle ubačene ispod noktiju. Ponekad se koristi i ekser. Prsti se jednostavno grubo stegnu, ili se ruke nasumice ubadaju iglama.

Tortura stopala

Varijacije: Trčanje bosih nogu kroz trnovito rastinje. Zatvorenik se natjera da skine cipele da bi ih policijski agenti napunili šljunkom. Zatvorenik je tada natjeran da ponovno nazuje cipele i da stoji na stijeni sa rukama na glavi tako da šljunak probija meso na petama. Stajanje bosih nogu na krajevima stijene po nekoliko sati. Podizanje tegova iznad glave duži vremenski period, ponekad noseći cipele napunjene pijeskom. Imati zabijene klinove ispod noktiju na nogama. Ravna vruća pegla prislonjena na stopala. Stopala u ključalom ulju. Voziti auto preko ruku i stopala, prouzrokujući mnogobrojne frakture.

Tehnika gušenja

Varijacije: Prljava krpa, ponekad natopljena urinom, gurnuta niz grlo žrtve. Tokom tog procesa, dotok zraka u grlu je presječen, tako da se prozuzrokuje nasilno gušenje. Krpe natopljene izmetinama se također koriste u ovj tehnici. Nafta i/ili ljuta paprika se silom guraju u usta.

Tehnika vješanja

Varijacije: "Papigino leglo"-također poznata i kao "golub" i "sistem ljuljaške". Zatvorenik je povezan, obično za zglobove ruku i nogu. Željezna šipka se provuče ispod koljena i cijelo tijelo je ostavljeno da lebdi. U ovoj poziciji žrtva obično prima električne šokove. U drugoj varijanti, zatvorenik je povezan na ovaj način u kadi ili bazenu, i struja se pušta u vodu. Jedna žrtva tvrdi da, dok je visila iz "papiginog legla", vrh trske je stavljen u anus i komad pamuka natopljen benzinom je zapaljen na drugom kraju trske. *Druge tehnike vješanja:* U jednoj afričkoj zemlji, odvojene lisice su stavljene na ručne zglobove žrtve, te je svaka lisica pričvršćena na komad užeta povezanog za drvo, i žrtva je ostavljena da visi u takvom položaju. *"Stil banana vezanja":* Ime tehnike koja podrazumijeva vješanje žrtve i vezanje ruku i nogu iza leđa, te batinanje u tom položaju. Jednostavno vješanje ruku i nogu na plafon.

Torture pomoću kapuljače

Kapuljače koje se stavljaju žrtvi na glavu mogu biti skrojene od različitih materijala, gume, crne krpe, crne jastučnice, ili vreće za šećer. Zabilježeni su slučajevi da je žrtvama kapuljača na glavi zadržana devedeset pet dana, četiri mjeseca i duže.

Varijacije: Kapuljača od gume u koju se sprejom nanese insekticid. Kožna kapuljača se stavi na glavu zatvorenika i priljubi se na njegovo lice sa hemijskim ljepilom.

Mučenje čupanjem noktiju

Najčešće korištena tortura noktiju je odvajanje noktiju sa ručnih i nožnih prstiju kliještima ili nekim drugim instrumentima.

Psihološka tortura

Pored veoma sofisticiranih tehnika torture pomoću narkotika za pomučivanje uma i instrumentima za fizičku torturu, postoje i neke veoma jednostavne psihološke torture koje su dizajnirane samo sa ciljem da zatvorenik izgubi samopoštovanje. *Primjeri:* Zatvorenika se skine do gola i natjera ga se da puže po podu i laje kao pas; zatvorenik se istovremeno tuče. Zatvorenika se skine do gola i natjerati ga se da čučne poput zeca. Zatvorenika se prilikom batinanja natjera da skače poput žabe. "Šetnja patke": ruke sa liscama su stavljene ispod nogu zatvorenika, i dok je u

ovom zbijenom položaju, natjeran je da hoda dok ga mučitelj tuče. *Prijetnje*: Prijetnje smrću i atentatom. U nekoliko slučajeva, cijev revolvera je stavljena u usta žrtve kad mu je prijećeno smrću. Prijetnje sakaćenjem. Prijetnja silovanjem. Prijetnja električnim šokom. Prijetnja nasilnom injekcijom i nasilnim davanjem raznovrsnih narkotika. *Zastrašivanje*: Političkim zatvorenicima se dijele deke koje imaju oznaku krsta; krst znači da je prethodni zatvorenik koji je koristio deku imao lepru ili tuberkolozu. Zastrašivanje tako da se zatvorenika natjera da sluša krike drugih zatvorenika. Ili premještanje zatvorenika u ćelije koje imaju domašaj zvuka do druge ćelije u kojoj se drugi zatvorenici surovo isljeđuju. Smještanje političkih zatvorenika u ćelije sa mentalno defektnim pacijentima. *Druge psihološke torture*: "Cerrojos": Bukvalno prevedeno kao "zasun". Ova tehnika podrazumijeva često stezanje i labavljenje reze na vratima ćelije tako da zatvorenika drži budnog i u strahu od nove sesije torture u bilo koje vrijeme. "Zafranchos" (od španskog glagola "zafarse", trčati ili pobjeći): Praksa regularnog održavanja vrste manevara koji se sastoje od simulirane odbrane logora od zamišljenih neprijatelja. Lažna bitka započinje pucanjem, i u tom trenutku zatvorenici su dužni da ostanu potpuno mirni, gdje god da se nalaze i koliko god dugo trebalo, znajući da će i na najmanji pokret mitraljezi opet početi pucati; svjetla se ugase i vojnici trče okolo sa repetiranim oružjem okrenutim prema zatvorenicima. Jednom zatvoreniku je pod prijetnjom oružjem naređeno da ubije druge zatvorenike udarajući ih u glavu čekićem, sjekirom ili osovinom od auta. Ovo je nekada primjenjivano na grupi zatvorenika koji stoje u redu. Onaj koji ih ubija je na kraju i sam ustrijeljen.

Lišavanje osjetila

Žrtva se natjera da budna sjedi do šest dana, ponekad i više okrenuta prema bijelom zidu. Nakon dva dana, ova metoda prouzrokuje halucinacije. Nekoliko bivših zatvorenika posvjedočili su da su bili smješteni u ćelije koje su bile ofarbane u potpuno bijelu boju, a da je samo dio namještaja bio presvučen crnim platnom. U sobu se puštaju zvukovi visoke frekvencije koji stvaraju veliki stepen iritacije.

Seksualne torture

Najčešća forma seksualnih tortura je silovanje, koje se koristi i kod muških i ženskih zatvorenika. Ponekad se radi samo o prijetnji silovanjem, a nekad se prijetnje i ostvare.

Varijacije: Jedan zatvorenik je svjedočio kako su ga silovala tri stražara, i nakon napada, policija mu je kopiju političkog manifesta njegove organizacije gurnula u anus. Silovanje sa palicom ili drugim objektima insertiranim u anus ili vaginu. *Seksualne prijetnje*: Prijetnja kastracijom: Veže se gajtan oko testisa dok zatvorenik leži na leđima. Gajtan se potom

povuče, prisiljavajući da se uspravlja. Prijetnje sterilizacijom. Prijetnje zatvoreniku da će mu biti silovana supruga ili neka druga žena bliskog srodstva. Tjeranje žena da podignu suknje pred zatvorskim stražarima.

Simulirana smaknuća

Ovo se postiže pomoću vješala ili streljačkog voda. Zatvorenik se dovede pred streljački vod sa povezom preko očiju, potom pucnji, ali lažni, budu ispaljeni. Ponekad se pištolj stavi na glavu žrtve i ispali se lažni hitac.

Torture sjedenjem

Sjedenje na zamišljenoj stolici dok zatvoreniku mišići ne kolapsiraju. Čučanje sa podignutim rukama duži vremenski period. Sjedenje na kraju stolice, ruku ispruženih i napunjenih nečim teškim. Zatvoreniku se naredi da održi položaj u čučnju sa tegom za petama. U toj poziciji mora ostati nekada i dva sata. Kada mu se ruke ili stopala olabave i noge počnu da ga izdaju, dobije žestok udarac po cjevanici. Sat vremena čučanja sa glavom i jednom rukom ispruženom kroz mali prozor.

Torture stajanjem

Žrtva se natjera da stoji dug vremenski period, nekada danima.

Varijacije: Žrtva je natjerana da sjedi sa povijenim nogama i ispruženim rukama, bez mogućnosti da se nasloni; u ovoj poziciji zatvorenik je natjeran da popuši pet cigara zaredom i nije mu dozvoljeno da ukloni cigare, sve dok mu se usta ne spale. Ponekad se žrtvu natjera da ispruženih ruku stoji prema zidu dug vremenski period, dok ne izgubi balans.

Tehnike potopljavanjem u vodu

Najčešće korištena tehnika potopljavanja podrazumijeva guranje glave žrtve ispod vode (često veoma prljave vode) dok on ili ona ne budu na granici davljenja. Ovo se ponovi nekoliko puta, a dužina svakog potopljavanja se određuje na osnovu pulsa žrtve. *"The pileta"*: kada. Zatvorenik se drži ispod vode napunjene ljudskim izmetima. Četvorica ili petorica policajaca ga natjeraju da proguta ogromne količine te vode, sve dok pluća ne budu na granici eksploziranja. Proces se ponavlja u periodu od nekoliko sati. Uranjanje u vodu sa glavom prekrivenom kapuljačom od platna je još jedna varijacija. Kada kapuljača postane mokra, zalijepi se za nos i usta, tako da, kada se žrtva izvuče iz vode, disanje je praktično nemoguće. *Totalno potapanje:* Žrtva se priveže za kotur. Teški kamen se prikači na njegova stopala i onda se potopi u vodi. Nekoliko minuta kasnije žrtva se podigne. Ako se nije već udavio, povratice ga svijesti, isljeđivati i ponovno potopiti. Septična kada punjena sa ljudskim izmetom i krvlju se u ovoj tehnici može koristiti, tako da je žrtva od glave do stopala

pokrivena ovim supstancama. *Varijacije:* U jednom slučaju, žrtvi su stavljene lisice, bačena je u bazen i gotovo se udavila. Zatvorenici iz nekoliko zemalja posvjedočili su da su bili do pola zakopani u izmetu (koji nije bio pomiješan s vodom).

Vodene torture

Voda ili neka druga tečnost silom se ubrizga u nozdrve žrtve. Nekoliko vrsta tečnosti mogu se koristiti: Voda. Nafta. Gazirane tečnosti-koju neki zatvorenici zovu "7-Up tretman". Jedan bivši oficir iz azijske zemlje opisao je kako je mučitelj protresao bocu 7-Up, otvorio je i u intervalima sadržaj nasipao u nos.

Varijacije: Jedan bivši mučitelj je priznao: "Da bi se izvukle informacije od žrtve, naredili bi joj da legne na usku klupu, ruke svežu mokrim krpama, tako da ne ostavljaju nikakve znakove torture. Onda se drugi komad mokre odjeće stavi preko usta i nosa. Sa samo tri kašike vode, na već promočenoj krpi, čovjek se može udaviti. Kad se onesvijesti, povratimo ga pumpajući vodu iz njegovih pluća...i isljeđivanje se nastavlja..."

Torture uigravanjem

Smisao tortura uigravanjem je, da se žrtva (a možda i mučitelj) upozna sa idejom će se tortura desiti. Također se vjeruje da, ako se primijene prvo torture manjeg intenziteta, to može biti dovoljna intimidacija da se izvuče priznanje, i tortura može prestati. U jednoj zemlji ova tehnika se zove "la calentada", što grubo prevedeno znači "uigravanje." Batinanje šakama, kundacima i drškama pištolja. "El Telephono" (udaranje dlanovima iznad ušiju žrtve, tako da puknu bubne opne). Izlaganje dehidraciji na suncu. Tretman "7-Up". Karate udarci ili udarci kratkim štapom.

Mješovite torture

Nanošenje opekotina kiselinom na oči, testise, vaginu ili druge dijelove tijela. Također, izazivanje opekotina uljem ili vodom. Nasilno hranjenje povraćanjem; mazanje njegovim povraćanjem. Vađenje zuba kliještima. Prskanje suzavca u ćeliju zatvorenika. Čupanje obrva ili stidnih dlaka. Sipanje vruće vode na žrtvu, i odmah nakon toga sipanje hladne vode. U jednom slučaju ovaj proces je ponovljen sat i pol. Stavljanje vruće željezne šipke u nos ili oko žrtve. "Tortura kolutom"- obod kotača se udara željeznom šipkom, dok se glava žrtve nalazi unutra. Kerozin se naspe i potom zapali u vagini žene. Žrtva se natjera da inhalira čili u prahu. Žrtvi se istišću oči tako da na kraju vise iz očne duplje. Lagano ubijanje, čovjeku se puca u ruku, nogu ili pluća i ostavlja se da iskrvari na smrt.

Varijacije: Jedan tjelesni organ se odsječe i stavi u usta osobe koja umire. Žrtvi se siječe sopstveno meso i tjera se da ga jede sirovo, dok potpuno ne

iskrvari živeći na svom sopstvenom mesu; ili žrtvi se siječe sopstveno meso, peče se i žrtva se hrani dok ne umre. "Imobilizacija": U najjednostavnijoj formi ove tehnike, pacijent se čvrsto veže za svoj krevet i tu ga se ostavi. *Varijacije*: Zatvorenik se čvrsto sveže u vlažne čaršafe. Čaršafi se skupljaju prilikom sušenja, prouzrokujući veliku bol. U nekim slučajevima medicinsko osoblje je ponovilo proces nekoliko puta nad istim pacijentom. Vezanje ili stavljanje lisica za cijevi.

Torture žeđu

Sipanje sapuna u vodu zatvorenika, ili se žrtva natjera da pojede paket soli, da bi potom uslijedilo uskraćivanje vode. Trljanje ljutom paprikom po osjetljivom područjima kao što su genitalije, nos i pazuh.

Instrumenti za torturu

"Šok batina": ovo je instrument u obliku palice, 38 centimetara dug i 750 grama težak. U dršci se nalazi generator, koji pokreću tri baterije o 1.5 volti. Na kraju palice nalaze se dvije metalne elektrode odvojene sa 7 milimetara. Svaka elektroda je 10 milimetara u promjeru i 2 milimetra visoka. Dva strujna metalna kola širine 1 milimetar se stave na dršku. Palica se aktivira pritiskom na dugme. Intenzitet stimulacije se kontrolira sa mjeračem voltaže koji je smješten između palice i stimulativnih elektroda, koje su kopija elektroda na dršci. Prema Amnesty International-u ova "šok batina" se proizvodi u Minesoti. *Drvene koturaljke*: Zatvorenici ga zovu "tretman koturaljkama"; koturaljke se koriste kada se zatvorenik natjera da legne na klupu za koju su mu pričvršćeni ručni i nožni zglobovi; teške drvene koturaljke su smještene preko njegovih bedara i policajac sa njima prelazi preko nogu zatvorenika. "Vrući sto": Željezni okvir, poput okvira kreveta je pokriven sa željeznom mrežom koja se električno grije poput tostera. Zatvorenik se gurne na sto koji postane crven od temperature. *Šibanje*: Razni materijali se mogu koristiti za pravljenje šiba za mučenje. Evo nekih materijala koji su se već koristili: Nervi od krave. Sušena koža vodenog konja. Kožni kaiši. Povezane žice. Bič od nosoroga. *Drugi instrumenti koji se koriste za batinanje*: Velika flaša. Kora kokosovog drveta. Pištolj. Drveni čekić. Plastično ili gumeno crijevo. Dugi, bodljikavi rep tropske ribe koja se zove "pari fish". Čvrsto centralno vlakno "malakani", vrste palme. Drvena palica ili "letva". *Pendreci*: Pendrek umotan u kožu, omotan metalnim prstenovima. Omiljeni pendrek, jedan odjel tajne policije u Latinskoj Americi je zvao "Nacionalni Ustav". *Šipke*: Šipka duža od jednog metra i široka nešto više od jednog centimetra. (Nekad kad se ova šipka koristi, zatvorenik se smjesti u postavljeno postolje da bi se izbjegle slučajne povrede kičme. U ovoj poziciji zatvorenik se tuče.). Štap od španjolske trske dužine jednog jarda i debeo "poput čovjekove ruke", se prema svjedočenju jednog zatvorenika, koristi za

falanga torturu. *Drugi instrumenti torture*: Kablovi koji se koriste u torturi električnim šokom.

(Informacije za ovaj tekst su crpljene iz izveštaja US State Departmen-ta, Amnesty Internationa-la, Međunarodne komisije jurista, Međunarodne Lige za ljudska prava, i sudskih svjedočanstava.)